

יום ד', י"ט בשבט תשס"ז (07 בפברואר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

התיישבות יחיד [המשך הסיפור של ר' דוב דוד פלמן] ...

...= הכל – כמדומה – זר ומוזר. שטחי האדמה מסביב, חולות עמוקים, בני עם זר ולשון זרה, מנהגים ונימוסי-חיים אשר לא ידע ולא שיער, ובכל זאת יש הרגשה טובה ונעימה: האדמה – אדמתנו, השמיים – שמינו, הפינה – פינתנו.
כאן, בארץ האבות, אשר נעזבה וניטשה, אשר שטחי חולות מילאוה, אשר קוצים וחרולים כסוה, אשר בני עם זר ישבו עליה – כאן, עלינו לבנות את חיינו החדשים. להסתגל אל תנאי הארץ החדשים, לסביבה ולאורח חיים חדש אשר לא ידעו קודם לכן. ... אלא, שר' דוב דוד הנבון, היודע להתהלך עם החיים, מצליח לקשר יחסי ידידות עם הערבים השכנים. והוא נעשה יותר ויותר מקובל ומכובד עליהם. את אחוזתו הם מכנים בשם "ביארה חוג'ה דהוד" (פרדס אדון דוד), מבקרים אצלו לעתים תכופות ומדברים איתו בהלכות זרעים ונטיעות, שר' דוב דוד למד אמנם לדעתן לפני כן להלכה, מתוך ספרי המשניות והגמרא.

בימות החול, כשר' דוב דוד שקוע בראשו ורובו בענייני המשק, עוד אפשר לו להסתפק בחברת בני אדם מאנשי סומל, שבמהירה הסתגל הוא ובני ביתו לדבר עמהם בלשונם. הסבל העיקרי נפל בחלקו בשבתות. הוא, האזרח המכובד והמלומד בקהילת מזריטש, שהיה מתפלל כל יום בבוקר ובערב במקומו הקבוע בבית הכנסת ליד כותל המזרח ועולה לתורה לעתים קרובות, מוכרח עתה להתפלל אפילו בשבת ביחידות, בלי קריאת התורה. מעל הגבעה מרחוק נשקפת העיר יפו, בה מתכנסים היהודים לתפילה בציבור – והוא, נבצר ממנו ללכת שמה [המרחק רב מדי מזה שמותר ללכת בו מחוץ לעיר בשבת - 'תחום השבת']. פעם התפנה מעבודת המשק ויצא יחד עם המלמד של ילדיו למדוד בפסיעות את הדרך ליפו שמא אולי, אולי כן יהיה אפשר... בשבת שלפני סיור מדידה זה חזרו שניהם על הלכות תחומין בש"ס ובפוסקים והצטיידו בכל הידיעות הדרושות לכך. אולם, כל ידיעותיהם הרבות לא הועילו נגד השממה הגדולה והארוכה יותר מדי. התחום השני [כ-2 ק"מ מסומל, והמרחק הרב ביותר ללכת בשבת] נגמר בלב החולות רחוק מיפו, אי שם במקום שתקום רק בעוד כמה שנים שכונת "נוה שלום" של ימינו. משום כך, הוכרח ר' דוב דוד לוותר על התפילה בציבור וקריאת התורה, שהיו לו צורך חיוני, הרבה יותר מאשר העתון [להבדיל!] לאדם בן דורנו. רק בשבתות מיוחדות, כמו שבת **פרשת זכור** [לפני פורים] ובימי **החגים** ניתן לו העונג הזה, אבל במחיר יקר מאד: מוכרח היה להנתק עם כל משפחתו מן הבית ולהתארח בעיר לילה ויום.

המרחק ליפו היה לו לסבל נפשי לא פחות מאשר חוסר האפשרות לתת לבניו חינוך בתורה כחפצו. אמנם גם הבנים הגדולים היו לומדים איתו את דף הגמרא כל ערב, אחרי יום של עבודה קשה בפרדס ובשדה, ובשבתות היה ביתו הופך בית-מדרש, בו למדו כולם יחד שעות אחדות, ולקטנים הרי היה מלמד בבית. אבל סוף סוף אין המלמד אלא איש אחד ועליו לחלק את זמנו בין הילדים בני גילים שונים וצרכי לימוד שונים. טוב שהם מסתגלים לחיי הכפר ולומדים להכיר את השדה והכרם, הגמל והחמור לא רק מהחומש, אלא גם מהמציאות. וכשיגדלו – יהיו איכרים מנוסים. **אך יהודי צריך להיות מושרש בארצו ובתורתו גם יחד...**

[בע"ה סיום הפרשה: מחר – "זכרונות ארץ-ישראל"]

"כי לא יטוש ה' עמו, ונחלתו לא יעזוב." [תהלים צ"ד 14]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **רביעי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל